

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum Unicvm eodem Titulo in sexto. Clerici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

manerent; alij verò post acceptam primam tonsuram matrimonium contraxerunt, & tonsuram nunquam deposuerunt, ut similiter liberi essent à contributione, & vectigalibus. De hac re Angliæ Regina quæstæ est Honorio tertio, qui respondet hîc, cum Cæsari reddenda sint, quæ Cæsaris sunt, & Deo, quæ sunt Dei, ideo à talibus conjugatis Clericis, non minùs quàm ab alijs uxoris tributa Regia exigì posse.

NOTandum. Clerici in minoribus, qui uxores duxerunt, tributa, aliasque exactiones sæcularibus Principibus solvere debent, perinde, ac Laici. *Consentit capit. unicum eodem tit. in 6. & docui lib. 4. f. 9. c. 7. n. 4.*

CAPITVLVM VLTIMVM. Ut consultationi.

PARAPHRASIS.

Siquis clericalem tonsuram, aut coronam accepit, & postea miles factus sit, cogi non potest ad Clericalem habitum deferendum.

NOTandum. Si Clericus tonsuratus, vel in minoribus Ordinibus constitutus, nolit seruire Ecclesiæ, nec possideat beneficium, ad tonsuram ferendam cogi non potest, ita *Abb. hic.* Ratio est, quia talis Clericus liber est à seruitio Ecclesiæ, atque uxorem ducere non prohibetur. Quòd verò hîc sermo sit de Clerico, qui militiæ nomen dedit, id exempli loco allatum est. Responsio verò etiam in alijs minoribus Clericis Ecclesiæ seruitio non mancipatis, aut illud deserentibus accipi debet.

CAPITVLVM VNICVM eodem Titulo in sexto. Clerici.

PARAPHRASIS.

Si Clericus (in minoribus scilicet constitutus) matrimonium contraxit cum uni-

ca, eaque Virgine, atque habitum & tonsuram clericalem desert, privilegio Canonis *Siquis suadente causa 17. q. 4.* gaudere debet; sed & privilegium fori retinet, ita ut ad Iudicium sæculare, seu criminaliter, seu civiliter agatur, trahi non possit; sed nec Iudex aliquis sæcularis talem Clericum conjugatum in persona, vel in bonis condemnare, aut punire potest, *juxta cap. 2. de foro competente*, quod sumptum est ex Parisiensi Concilio; alijs verò Clericorum privilegijs non gaudet Clericus conjugatus, qui cum unica Virgine contraxit, imò nec ijs ipsis, Canonis videlicet & fori, privilegijs frui potest, nisi habitum, & tonsuram ferat, atque in Ecclesiæ seruitio sit, uti habetur in *Trident. 23. sess. c. 6. de reformatione.*

SUMMARIUM.

1. Clericus, qui uxorem duxit, ut gaudet privilegijs clericalibus, quæ de iure antiquo requirantur?
2. Recuperantur tamen privilegia clericalia, soluto per mortem uxoris matrimonio, si clericaliter deinceps vivere velit.
3. Potest tamen Clerico conjugato permitti negotiatio.

NOTandum. Clericus, qui uxorem duxit, tanquam Laicus censetur, ita ut Clericorum privilegia non participet, excepto, si uxorem unam Virginem duxit, atque habitum, & tonsuram ferens, alicujus Ecclesiæ seruitio, deputatus est, talis enim duo privilegia clericalia habet canonis & fori; at verò tributa, vectigalia, aliasque consuetas exactiones Magistratui sæculari pendere debet *juxta c. ex parte 9. h. tit.* Vide etiam, quæ docui in *cit. c. 2.*

Quæritur primò: Si Clericus in minoribus uxorem duxerit, num privilegia ejus clericalia penitus sint amissa, an verò potius suspensa, ita ut mortuâ uxore ea recuperet, si clericaliter vivere velit. Respond. cum *Abb. in c. Clericus 6. n. 4. de vita & ho-*

honestate. Sanchez lib. 7. de matrimonio. disp. 46. n. 29. quòd, soluto matrimonio, privilegia recuperentur à Clerico, nam privatio ista privilegiorum uxorem ducenti Clerico decreta non est in pœnam, ita ut sit veluti depositio quædam, quòd statum alium, cumque incompatibilem, & repugnantem statui clericali, assumpserit: ergò eo statu, veluti obice quodam remoto, per se redire possunt privilegia Clericorum, quandoquidem fundamentum privilegiorum, videlicet Ordo Clericalis, semper manet. Confirmatur ex *Clement. 1. de vita & honestate*, ubi similiter decernitur, si Clerici macellariorum, aut tabernariorum officium publicè, & personaliter exercent, atque tertio muniti ab Episcopo non desistant, si conjugati sint, ut privilegij Clericorum omnino priventur. sin autem non conjugati, privilegij priventur, duntaxat quoad bona, nisi in habitu laicali incedant, tunc etiam quoad personas privilegia clericalia amittant, quamdiu ejusmodi officij institerint, *ut Gl. ait*; recuperabunt igitur privilegium, si desistant. Videri potest *Sylvest. V. Clericus 3. q. 5.*

Quæritur secundò. Num Clerico conjugato, qui monogamus est, & virginem duxit, atque Ecclesiæ servit, negotiatio permitti possit, ita ut privilegio Canonis, & fori Ecclesiastici, nihilominus gaudeat. Negat hic *Ioan. Andr. n. 3. Dominicus còl. ult. Imola in c. Ioann. n. 6. hoc tit. argum. ejus textus*, ubi dicitur, quòd tonsura secularia exercentis, in vituperium Clerici tendat. Sed probabilius affirmat *Franciscus hic S. & cum. n. 5. Sylv. loco cit. q. 3. Covar. in pract. q. 9. c. 31. n. 8. Sanchez n. 26.* Probatur. Quia de Clericis conjugatis in omnibus judicari debet, sicuti de Laicis, præter casus jure expressos: atqui in Jure Canonico nullibi reperitur expressum, quòd Clerici conjugati negotiationem exercere non debeant: ergò ijs permittenda est, sicuti Laicis. *Ad c. Ioannes* Respondeo, sermonem ibi esse de Clericis, qui absolute Clericalem statum & conversationem tenent, & ideo turpe est, si secularibus negotijs se immisceant; hic autem loquimur de Clericis, qui conjugati sunt, & ita multum ad statum Laicalem desciverunt, quos proinde secularia negotia & negotiationes non dedecent.

TITULUS IV.

DE CLERICIS NON RESIDENTIBUS IN ECCLESIA VEL PRÆBENDA.

CAPITULUM I.

Non liceat.

PARAPHRASIS.

Episcopus non potest relicta Diœcesi suâ ad alium Episcopatum transire, nam talis transitus non nisi ex arrogantia, & plura habendi desiderio procedit; quandoquidem nullus inventus est, qui à civitate majorè ad minorem transierit; sumptum est *ex concilio generali Sardiniensi sub Julio I. can. 1. tom. 1. Concil.*

E

Notan-

Materia ista affinis est ijs, quæ superioribus titulis de Clericis dicta sunt, siquidem ad vitam & honestatem Clericorum pertinet, non tantum, ut in vestitu, tonsurâ, & victu moderationem ac decorem servent, à mulierum familiaritate abstineant, & continentibus vivant, de quibus in superioribus dictum; sed etiam ut in beneficiis suorum titulis, atque Ecclesijs resident, atque officium debitum præstent.